

**OPIS ŠTUDIJNÉHO ODBORU
ARCHITEKTONICKÁ TVORBA**

Platný od: 25. 11. 2013

(a) Názov študijného odboru: ARCHITEKTONICKÁ TVORBA

(anglický názov: Architectural Design, nemecky: Architekturaentwurf, česky: Architektonická tvorba)

(b) Stupne vysokoškolského štúdia v ktorých sa odbor študuje a štandardná dĺžka študijných programov pre tieto stupne vysokoškolského štúdia:

- *V prvom stupni štúdia (Bc.)* so štandardnou dĺžkou štúdia 3 alebo 4 roky v dennej forme štúdia.
Minimálnym predpokladom prijatia na štúdium je okrem základných podmienok stanovených zákonom č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úspešné absolvovanie talentovej skúšky.
- *V druhom stupni štúdia (Mgr. art.)* so štandardnou dĺžkou štúdia 2 alebo 3 roky v dennej forme štúdia.
Predpokladá sa, že uchádzač o štúdium ukončil prvostupňové štúdium v študijnom odbore architektonická tvorba, architektúra a urbanizmus, alebo dizajn a v odbore pozemné stavby (po vykonaní diferencných skúšok). Uchádzač preukáže pri prijímacom konaní talent, vedomosti a zručnosti na úrovni absolventa bakalárskeho stupňa v odbore.
- *v treťom stupni štúdia (ArtD.)* so štandardnou dĺžkou štúdia 3 roky v dennej forme štúdia a 4 alebo 5 rokov v externej forme štúdia.
Predpokladá sa, že uchádzač o štúdium ukončil druhostupňové štúdium v študijnom odbore architektonická tvorba, architektúra a urbanizmus, dizajn alebo pozemné stavby. Nadobudnuté vzdelanie tretieho stupňa nie je podmienkou pre výkon povolania architekt. Predpokladom prijatia na štúdium sú talent, vedomosti, zručnosti a intelektuálne predpoklady tvorivo riešiť témy architektonickej tvorby a výskumu; uchádzač ich preukáže na základe svojej doterajšej tvorby a navrhnutého projektu architektonického výskumu a vysoká škola ich preverí v rámci prijímacieho konania.

(c) Obsah študijného odboru:

Štúdium je ťažiskovo založené na umelecko-architektonickej tvorbe študenta v rozpätí od koncepcie, návrhu, až po tvorbu projektu; základné ateliérové štúdium dopĺňajú výtvarné, umeleckohistorické, teoretické, konštrukčné, technologické a ďalšie odborné kurzy a teoretické predmety.

Uplatnenie absolventov:

Po ukončení prvého stupňa štúdia – absolvent je pripravený po stránke kreatívnej aj technickej pre pôsobenie v oblasti architektonickej projekcie. Pod odborným dohľadom navrhuje a realizuje čiastkové zadania a úlohy.

Po ukončení druhého stupňa štúdia – absolvent je všestranne, prakticky aj teoreticky pripravený na samostatnú architektonickú tvorbu, projektovanie a realizáciu architektonických diel s predpokladom na vedenie a koordináciu pracovného tímu, a to po absolvovaní odbornej praxe a po udelení autorizácie. Je schopný prepájať umelecké a architektonické koncepty a experimenty.

Po ukončení tretieho stupňa štúdia – absolvent je pripravený po praktickej aj teoretickej stránke na samostatnú výskumnú činnosť v architektonickej tvorbe a navrhovaní, na riadenie tímov v tejto oblasti a na podieľanie sa na formovaní vývoja v odbore.

Obsah pre prvý stupeň

Vymedzenie odborného profilu absolventa

Všeobecná charakteristika odborného profilu absolventa (prvý stupeň)

Absolvent bakalárskeho štúdia v študijnom odbore architektonická tvorba počas svojho štúdia získal teoretické poznatky, praktické schopnosti a zručnosti v oblasti navrhovania projektovania a architektúry a dokáže ich používať pri výkone povolania alebo pri pokračovaní v nadväzujúcom vysokoškolskom štúdiu. Primerane ovláda umelecké, architektonické a technologické a konštrukčné postupy. Rozhodujúcimi výstupmi sú čiastkové architektonické návrhy, štúdie a projekty. Záverečná bakalárska práca preukázala schopnosti umeleckého a architektonického myslenia pri tvorbe projektu na stavebné povolenie.

Absolvent sa môže uplatniť v tímovej projektovej práci, vo výstavníctve a reklame, môže byť činný v kultúrnych inštitúciách, v publicistickej a osvetovej práci a pod., v nižších funkciách verejnej správy a pod.

Teoretické vedomosti

Absolvent prvého stupňa štúdia v študijnom odbore architektonická tvorba má vedomosti:

- z dejín výtvarného umenia a architektúry,
- z estetiky a z teórie umenia a architektúry,
- o technologických, konštrukčných postupoch a o materiáloch,
- zo základov architektonickej tvorby a projektovania, so začlenením do urbanistického kontextu.

Praktické schopnosti a zručnosti

Absolvent prvého stupňa štúdia v študijnom odbore architektonická tvorba ovláda:

- základné analogické a digitálne 2D média relevantné pre architektonickú tvorbu: koncepcná kresba a škicovanie, diagramatická kresba, perspektíva, kresba v mierke a technická kresba),
- základné analogické a digitálne 3D média relevantné pre architektonickú tvorbu (konceptuálne a prezentačné modelovanie, počítačové modelovanie priestorov a základy parametrického modelovania,
- základy súčasných procesov výroby asistovanej počítačom (Computer Aided Manufacturing),
- osvojí si základy prezentácie architektonického projektu (layout, grafika, vizualizácie, animácie).

Doplňujúce vedomosti a zručnosti

Absolvent prvého stupňa štúdia v študijnom odbore architektonická tvorba je schopný:

- udržiavať kontakt s vývojom vo svojej disciplíne,
- zaujímať a prezentovať postoje v oblasti architektúry a hmotnej kultúry,
- organizovať svoj ďalší odborný rast,
- spolupracovať s ďalšími profesiami pri výkone projekčnej činnosti,
- vyhotovovať čiastkové architektonické návrhy a projekty počítačovými alebo manuálnymi technikami.

Vymedzenie jadra znalostí

Nosné témy jadra znalostí študijného odboru (prvý stupeň)

Nosné témy jadra znalostí prvého stupňa vysokoškolského štúdia sú:

- ateliérová architektonická tvorba,
- interdisciplinárna výtvarná príprava,
- technické, konštrukčné a materiálové znalosti,
- kurz kresby,
- dejiny umenia a architektúry,

- základy teórie umenia a architektúry a základy estetiky.

Ďalšie témy jadra znalostí študijného odboru

- spoločenskovedné, humanitné a prírodovedné súvislosti výtvarného umenia,
- právna, etická a ekonomická príprava na výkon povolania,
- jazyková príprava na výkon povolania,
- znalosti softvérov architektonického navrhovania.

Štátna skúška

Praktická časť:

bakalárska práca, ktorá má charakter architektonického projektu so všetkými náležitosťami projektu na stavebné povolenie – jej obhajoba.

Teoretická časť:

kolokviálna skúška z dejín umenia, architektúry a z estetiky.

Skúška overenia a spôsobilosti riešiť architektonické a urbanistické aspekty navrhovania stavieb s aplikáciou technických predmetov podľa študijného programu.

Obsah pre druhý stupeň

Vymedzenie odborného profilu absolventa

Všeobecná charakteristika odborného profilu absolventa (druhý stupeň)

Absolvent magisterského štúdia v študijnom odbore architektonická tvorba počas svojho štúdia získal prehĺbujúce a syntetizujúce teoretické a praktické poznatky a schopnosti, založené na prepojení ateliérovej tvorby architektúry, dejín a teórie umenia a architektúry a technických predmetov a počítačovej podpory, vychádzajúcich z poznania súčasného stavu architektonickej tvorby a navrhovania. Je schopný tvorivo ich uplatňovať pri výkone svojho povolania alebo pri pokračovaní vo vysokoškolskom štúdiu tretieho stupňa. Je schopný koncepcnej a koordinačnej činnosti a medzinárodnej konfrontácie. Rozhodujúcimi výstupmi sú architektonické a urbanistické diela, návrhy, štúdie a projekty, diela na hranici umenia, architektúry a dizajnu, diela dokumentujúce kreativitu architektonickej osobnosti.

Absolvent sa môže uplatniť ako samostatný tvorivý architekt s predpokladom pre vedenie a koordináciu architektonického tímu po výkone odbornej praxe a po udelení autorizácie, ako kritik a publicista v odbore architektonická tvorba, ako riadiaci pracovník verejnej správy a pod, po doplnení si vyžadovaného vzdelania aj ako učiteľ na výtvarnom odbore ZUŠ.

Teoretické vedomosti

Absolvent druhého stupňa štúdia v študijnom odbore architektonická tvorba má prehĺbené vedomosti:

- z dejín výtvarného umenia a architektúry a spoločenských a kultúrnych kontextov,
- z teórie umenia a dejín architektonickej teórie a základných teoretických diel 20. a 21. storočia,
- z analýzy a kritiky a metód architektonickej tvorby, z najnovších poznatkov o technológiách, materiáloch a energiách.

Praktické schopnosti a zručnosti

V rámci prehĺbených zručností práce s médiami relevantnými pre tvorbu a prezentáciu architektonických návrhov je absolvent druhého stupňa štúdia v študijnom odbore architektonická tvorba schopný:

- navrhovať a projektovať inovatívne architektonické diela,
- aplikovať súčasné konštrukčné postupy, technológie a materiály,
- analyzovať a interpretovať architektonické diela a fázy ich vzniku,

- prezentovať svoju činnosť v rodnom aj v cudzom jazyku.

Doplňujúce vedomosti, schopnosti a zručnosti

Absolvent druhého stupňa štúdia v študijnom odbore architektonická tvorba je schopný:

- vyhľadávať a využívať relevantné informácie a ich zdroje,
- kooperovať pri odbornej činnosti s inými profesiami,
- udržiavať kontakt s vývojom vo svojej disciplíne,
- zaujímať a prezentovať postoje v oblasti architektúry a hmotnej kultúry,
- riadiť sa primeranými praktikami v súlade s profesionálnym, etickým, právnym, ekonomickým a ekologickým rámcom svojej disciplíny.

Vymedzenie jadra znalostí

Nosné témy jadra znalostí študijného odboru

Nosné témy jadra znalostí druhého stupňa vysokoškolského štúdia sú:

- ateliérová architektonická tvorba,
- rozširujúce témy z oblasti teórie, kritiky, analýzy a interpretácie architektúry,
- rozširujúce témy z dejín umenia, architektúry a kultúry,
- rozširujúce témy z technickej, technologickej a konštrukčno-materiálovej oblasti.

Ďalšie témy jadra znalostí študijného odboru

- rozvíjajúce kurzy v oblasti technológií, softvérov,
- manažment, organizácia tvorivých procesov a zabezpečovanie finančných zdrojov,
- intermediálne presahy tvorby.

Štátna skúška

➤ Praktická časť:

diplomová práca, ktorá má charakter komplexného architektonického výskumu v teoretickej časti a komplexného architektonického návrhu a experimentu alebo projektu – obhajoba oboch častí práce.

➤ Teoretická časť:

kolokviálna skúška z teórie a dejín architektúry vo väzbe na nosné témy jadra znalostí.

Obsah pre tretí stupeň

Vymedzenie odborného profilu absolventa

Všeobecná charakteristika odborného profilu absolventa (tretí stupeň)

Absolvent doktorandského štúdia v študijnom odbore architektonická tvorba preukazuje schopnosť a pripravenosť na samostatnú tvorivú, výskumnú a vedeckú činnosť v oblasti architektonickej tvorby a navrhovania, ktoré môže mať podobu vedeckej alebo umeleckej monografie alebo umeleckého či architektonického výskumu v podobe architektonického návrhu, experimentu, realizácie alebo výstavného projektu. Zverejňuje výsledky vedeckého a umeleckého a architektonického výskumu, je pripravený podieľať sa na vývoji vo svojom odbore. Absolvent je schopný študovať zahraničnú literatúru v origináli, aktívne (v ústnej aj v písomnej forme) ovláda jeden svetový jazyk, prípadne dokáže komunikovať v ďalšom cudzom jazyku. Rozhodujúcimi výstupmi sú architektonické alebo urbanistické diela, konceptuálne a experimentálne projekty alebo vedecké a umelecko-výskumné texty a publikácie.

Absolvent sa môže uplatniť ako samostatný tvorivý architekt, vedecký alebo výskumný pracovník v oblasti architektonickej tvorby, vedúci projektantských alebo výskumných tímov, vysokoškolský učiteľ.

Teoretické vedomosti

Absolvent tretieho stupňa štúdia v študijnom odbore architektonická tvorba má:

- špecializované poznatky z filozofie a estetiky, vo vzťahu k súčasnému stavu poznania v odbore,
- špecializované poznatky z teórie a dejín architektúry zamerané na problematiku dizertačnej práce,
- špecializované poznatky v oblasti médií a technológií, pozná široké spektrum príbuzných medziodborových prvkov.

Praktické schopnosti a zručnosti

Absolvent tretieho stupňa štúdia v študijnom odbore architektonická tvorba je schopný:

- navrhovať a projektovať architektonické diela podložené vlastným výskumom,
- kriticky analyzovať a interpretovať architektonické diela,
- samostatného odborného výskumu v oblasti architektúry a prinášať nové poznatky,
- prezentovať výskum a tvorbu na medzinárodne akceptovateľnej úrovni,
- reflexie problematiky svojho odboru a procesov i výsledkov svojho architektonického výskumu písomnou i ústnou formou,
- odovzdávať výsledky svojej tvorivej a výskumnej činnosti v rámci pedagogického pôsobenia, koncipovania a realizácie vzdelávacieho procesu na vysokoškolskej úrovni.

Doplňujúce vedomosti a zručnosti

Absolvent tretieho stupňa štúdia v študijnom odbore architektonická tvorba je schopný:

- riadiť a kooperovať odbornú činnosť s inými profesiami,
- udržiavať kontakt s vývojom vo svojej disciplíne,
- zaujímať a prezentovať postoje v oblasti architektúry a hmotnej kultúry,
- riadiť sa primeranými praktikami v súlade s profesionálnym, právnym a etickým rámcom svojej disciplíny.

Vymedzenie jadra znalosti

Nosné témy jadra znalostí

témy jadra znalostí tretieho stupňa štúdia v študijnom odbore architektonická tvorba sú:

- Študijná časť (ktorá zahŕňa 1/3 jadra znalostí):
  - špeciálne témy z filozofie umenia, umenovedy a estetiky;
  - štúdium teórie a dejín architektúry orientované na problematiku dizertačnej práce.
- Výskumná a umelecká časť (ktorá zahŕňa 2/3 jadra znalostí):
  - výskum architektonického problému, ktorého výsledkom je dizertačná práca;
  - špecializované štúdium technológií.

Absolvovanie štúdia

Štátna skúška pozostáva z:

- dizertačná skúška z filozofie umenia, estetiky, z teórie a dejín architektúry; obhajoba písomnej časti dizertačnej skúšky
- obhajoba dizertačnej práce.

Študijné programy 3. stupňa vysokoškolského vzdelávania obsahujú pomer študijnej a umelecko-výskumnej časti študijného programu 1:2.

(d) Zdôvodnenie potreby vzniku študijného odboru:

Architektúra ako tvorivá činnosť a ako súbor architektonických diel vo forme budov, súborov, mestských častí, miest a utvárania krajiny je od nepamäti súčasťou životného prostredia človeka. Jej zmysel sa prejavuje v komplexnej tvorbe vnútorných a vonkajších priestorov ľudského života. Povolanie architekt v sebe oddávna spája vedecké, technické, umelecké a humanitné vedomosti a zručnosti. Historicky sa vyvinuli dve základné formy vzdelávania architekta: umelecké akademie a technické školy. Na umeleckých akadémiách sa študuje architektonická tvorba pri zachovaní všetkých vedomostí a zručností povolania v jednote s ostatnými umeniami ako umelecko-technický odbor. Na technických školách sa zasa študuje architektúra v jednote s urbanizmom pri zachovaní všetkých vedomostí a zručností povolania v jednote s technickými disciplínami ako technicko-umelecký odbor. Odbor architektonická tvorba na umeleckých školách utvára základ na prepojenie medzi dvojrozmernými a trojrozmernými umeleckými disciplínami a umeleckou tvorbou vo verejnom priestore, umožňuje vertikálne štruktúrované štúdium v majstrovských ateliéroch, ako aj experimentovanie a laboratórny výskum architektonického jazyka v úzkom prepojení s umeleckými experimentmi. Kladie dôraz na proces tvorby, individuálne prieskumy metód a vývoja projektov.

(e) Príklady podobných študijných odborov v zahraničí:

- Akadémie výtvarných umění, Praha (Česká republika)
- Universität für angewandte Kunst, Viedeň (Rakúsko)
- Vysoká škola umelecko-průmyslová, Praha (Česká republika)
- Harvard Design School, Cambridge (Anglicko)
- Rhode Island School of Design, Providence (Amerika)
- Princeton School of Architecture, Princeton (Amerika)
- The Bartlett School of Architecture, Londýn (Anglicko)
- Rietveld Academy, Amsterdam (Holandsko)

(f) Vymedzenie príbuzných študijných odborov a rozdielov medzi nimi:

- **Architektúra a urbanizmus** – bakalárske a inžinierske štúdium architektúry, zamerané ťažiskovo technicky a umelecky na navrhovanie, projektovanie a realizáciu architektonických a urbanistických diel. Medzi týmto odborom a odborom architektonická tvorba je prienik v oblasti navrhovania, projektovania a realizácie architektonických diel. Rozdiel sa prejavuje v tvorbe konceptuálnej a experimentálnej architektúry, v kultivovaní umeleckého jazyka architektúry a napokon v integrálnom prepojení architektonických a umeleckých aspektov prostredia. Tradične je rozdiel založený na odlišnom spôsobe vyučovania akadémií a technických vysokých škôl (s dôrazom na individuálne vyučovanie a smerovanie, proces a postupy).
- **Pozemné stavby** – bakalárske a inžinierske štúdium zamerané na technické a organizačné problémy projektovania a realizácie stavieb. Prienik je predovšetkým na bakalárskom stupni štúdia. V druhom stupni sa prejavuje diferenciacia tak voči odboru Architektúra a urbanizmus ako aj Architektonická tvorba, kde sa kladie dôraz na umeleckú a architektonickú kreativitu. Pri prestupoch je nevyhnutné preukázanie talentu.

Za príbuzné odbory možno tiež považovať týmto odborom zodpovedajúce štúdiá na zahraničných školách.